

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 4 круна, на пет година 4 круна.
 За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна, на пет година 6 круна.
 За све остале земље годишње 10 франка у злату, на пет година 10 франка у злату.
 Претплата се прима само у годишним и полугод. rokovима.
 Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштом, сваког упућеном, својо и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, т. Вељу Рамадановићу, Б. Ц. агењу у Ногар.
 Дошле се шаље Уредништву. Рукисеп се не враћају.
 За оглас шаље се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за писара подгоричке царинарнице Неша Пејановића, досадашњег писара плавничке царинарнице, по потреби службе; за писара прве класе никшићске царинарнице Јака Лаиновића; за писара плавничке царинарнице Јова Раичевића, досадашњег практиканта цетињске царинарнице; и за писара барске царинарнице Петра Вукчевића, досадашњег практиканта подгоричке царинарнице.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.
 Цетиње, 21. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
 Душан Вукотић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

у *пристанској поштанско-телеграфској станици:*

за поштара-телеграфисту III класе Марка Поповића, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе подгоричке поштанско-телеграфске станице, по потреби службе.

У *величкој поштанско-телеграфској станици:*

за поштара-телеграфисту IV класе и вршиоца дужности управника Марка Пејовића, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе и вршиоца дужности управника шавничке поштанско-телеграфске станице, по потреби службе.

У *шавничкој поштанско-телеграфској станици:*

за поштара-телеграфисту V класе и вршиоца дужности управника Марка Татара, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе пристанске поштанско-телеграфске станице, по потреби службе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. маја 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

за обласног економа приморско-црмничке области Станка Тиодоровића, досадашњег вршиоца исте дужности.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. јула 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, постављамо:

у одјељењу народне привреде Министарства унутрашњих дјела, за писара Мила С. Јовићевића, досадашњег практиканта истог одјељења.

Наш Министар Унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара љеворечке капетаније Војина Оровића, бившег писара исте капетаније. Наш Министар Унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 16. јуна 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Милу Дедовићу, вршиоцу дужности управника поштанско-телеграфске станице на Велимју, поштару-телеграфисти шесте класе, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 21. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Филипу Пејановићу, поштару-телеграфисти шесте класе поштанско-телеграфске станице на Цетињу, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а по саслушању Нашег Министарског Савјета, ријешили смо и рјешавамо:

да се Миладин Пејовић, телеграфиста пете класе горанске телеграфске станице, на основу члана 49. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе, у интересу исте.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 30. маја 1908.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 20. фебруара 1908. године, број 7, донијето на основу тач. 7. чл. 120. Устава, које гласи:

да се Милан Вешовић, турски поданик, из села Лушца, округа беранског, прими у црногорско поданство са свима правима и дужностима, која имају црногорски држављани.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 14. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела:
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 9. маја 1908. године, број 111., донијето на основу тач. 7. члана 120. Устава, које гласи:

да се Јово, Јоко, и Мићо браћа Горовићи, турски поданици, из Враке, приме у црногорско поданство са свима правима и дужностима, која имају црногорски држављани.

Наш Министар Унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 14. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела:
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 14. јуна 1908. године, број 124., донијето на основу тач. 7. члана 120. Устава, које гласи:

да се Лазар Милићевић, из Неновића, округа требњинског, босанско-херцеговачки припадник, прими у црногорско држављанство са свима правима и дужностима, која имају црногорски држављани.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 14. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 9. маја 1908. године, број 110., донијето на основу тачке 7. члана 120. Устава, које гласи:

да се Паско Хоти, турски поданик, из Арбаније, прими у црногорско поданство са свима правима и дужностима, која имају црногорски држављани.

Цетиње, 14. јула 1908.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

МИ НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо рјешење Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1907. годину, од 17. децембра 1907. год., које гласи:

„Да се Милутину Татару, начелнику привредног одјељења Министарства Унутрашњих Дјела, уважи у године државне службе за пензију вријеме од 20. септембра 1904. до 31. августа 1906. године, које је провео у служби Краљевине Србије, али с тимем, да за све то вријеме накнадно унесе у пензион фонд законом прописане улоге.“

Наш Министар Унутрашњих Дјела и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 15. јула 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Видно и ставно држ. печат:

Чувар државног печата,
 Председник Минис. Савјета,
 Заступник Министра Ин. Дјела
 Министар Правде
 Др. Л. Томановић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
 В. Лакић Војводић с. р.

Министар Финансија и Грађевина
 Душан Вукотић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дvorsке и дипломатске вијести

— Њ. Кр. В. Књаз Господар вратио се јучер са Ловћена, гдје је провео неколико дана у Свом љетњиковцу.

— Њ. В. Књаз Мирко допутовао је у прошлу неђељу с Крушевца на Цетиње.

— Госпођа бароница Сквити, супруга овд. кр. талијанског министра, допутовала је синоћ с породицом овамо.

ЗГЛАСНИК XLIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

држане 24. јануара 1908. г.

Председавао председник

Лабуд Гојнић

Секретар

Милутин Татар

Почетак у 3 сата послје подне.

Од стране Књ. владе присутни г. г. министри: унутрашњих дјела Ј. Војводић, војни М. Мартиновић и финансија Д. Вукотић.

Председник отвара XLIII редовну сједницу.

Секретар Поповић чита записник XL редовне сједнице, у којем тражи исправку М. Радовић, послје чега је исти примљен.

Затим чита приједлог П. Рамовића, народног посланика, за израду моста на Сушици.

Прелази се на прву тачку дневног реда, наиме на претрес извјештаја одбора за проучавање владина распореда расходања суме од обавезног рада — II прилог буџетског приједлога.

Извјестилац Ж. Драговић чита владин приједлог распореда, а затим извјештај одборске већине.

Извјестилац Ј. Мемедовић чита извјештај одборске мањине.

Извјестилац Драговић попраћа извјештај одборске већине и вели, да је у одбору свестрано претресано питање о болницама, напомињући, да се долазило на мисао да се у Подгорици оснује једна централна болница, да се одреди по 30.000 круна на 4 болничне куће у Никшићу, Колашину, Подгорици и Бару, па на мисао да је потребан рад на путовима Никшић—Шавник и Никшић—Грахово, ма да има извјесних разлога да се овај пут не ради за сада, па на подизање мостова и другог, али вели, да је нашао најпотребнијим то, да се сва наша финансијска моћ од обавезног рада за ову годину употреби за израду пута Подгорица—Колашин тако, да за ову годину безусловно буде предан саобраћају, а то је, вели, могућно, јер можемо рачунати на 180 радних дана, сваког дана просјечно по 1.000 радника, чини 180.000 надица.

Б. Дрецуи указује на поднесене посланичке приједлоге, који су потребни, напомињући, да их не бисмо задовољили ни још са овицом сумом, колику од обавезног рада имамо.

Осврће се на Драговићев говор и вели, да је он и у одбору заступао мишљење, да треба довршити пут Подгорица—Колашин—Андријевица, а преостатак, ако би га било, да се подијели на 5 области. Овога се, вели, држао и прије и сад се држи, а не одборске већине или мањине.

С. Вулетић вели, да би прво требало начелно ријешити: је ли ово што се има дати за обавезни рад прирез, тј. да ли се усваја оно што влада о том предлаже наиме, да ли се кулук претвара у прирез, јер по Уставу ово не може бити без ријешења скупштинског. Тек ако се то усваја, онда треба рјешавати о распореду како ће се од тог приреза што употребити. Жали, што се нема могућности да се посланици боље упознају с овим предметом, тј. што извјештаји одборски нијесу штампани и раније међу посланике подијелили. Осврће се на оба извјештаја и вели, да се на обије стране

има разлога и „за“ и „против“. Вели да би се могао сложити са извјештајем већине, којим се предлаже, да се све употребити на пут Подгорица—Колашин, да га у томе не сметају двије ствари, а то су посланички приједлози, о којима се не треба оглушати већ и ради самог оног што се предлаже, а друго је потреба народа у појединим нашим крајевима да се има рада, јер се чује да има доста глади, а не може рећи, један чак из Цуца или са дна Зете ићи на зараду чак до Колашина, јер би морао оставити своју сиромаштину да пропадне. С овог се слаже у начелу са извјештајем мањине тим прије што познате, вели, сепаратизам у нашем народу те ће наш сељак нерадо плаћати за обавезни рад кад види да се ни он ни његов крај тијем не помажу. Даље се дотиче оног што се чује о недостацима пута уз Тару као и оног Никшић—Шавник, па тражи од г. министра да води строга рачуна о путевима опште, да се не троши народна мука дабе.

Говори о подузимама и настојаницима путева и вели, да се бајке причају о том како предузимачи благо теку на путеве који се прије руше по се рад на њима сврши. Требало би вели познати да буде корисно употребљено што се потроши на путеве, јер ће у противном бити министар одговоран.

Извјестилац Драговић слаже се са Вулетићем односно навода о сепаратизму који се опажа у нашем народу и приједлаже да чак и посланички предлози дину тим сепаратизмом. Вели, да кад би се дијелило обавезни рад по областима како то неки предлажу, не би се ништа постигло благодарећи томе што сваки вуче на своју страну. Напомиње, да ће се обавезни рад, ако се употребити на једном мјесту, одмах осјетити, док кад би се употребљено на све стране, не би се имало од њега користи.

Б. Милановић предлаже, да се најприје донесе закон о обавезном раду. Не може се сложити ни са једним извјештајем а још мање са оним што влада предлаже, већ је за то, да се пола од цијелуког рада даде Морачи и Васојевићима и 200,000 Никшићској околини, а остале 50,000 осталим крајевима Црне Горе.

Л. Петровић види лијепу суму од обавезног рада и није противан да се доврши пут Подгорица—Колашин—Андријевица као најглавнији, али с обзиром на велике потребе у народу као и на стварање зараде сиромашним, мишљења је, да се претијек сразмјерно подијели по областима.

Ст. Булатовић вели, да је Скупштина на једној од прошлих сједница ријешила да се од обавезног рада не троши за ову годину на посланичке приједлоге.

Филип Протић слаже се са извјештајем одборске већине обзиром на то, што је овај пут од замашног значаја, а највише са политичког гледишта.

Б. Дрецунов вели, да нема тога ко није за тај пут, али је у питању претијек за који је, ако га буде, да се употреби на области. Тражи, да га у овоме подржи довољан број посланика, који га и помажу.

Министар финансија и грађевина Д. Вукотић вели, да је свуда потреба, али је најглавнија и најважнија пут Подгорица—Колашин—Андријевица. Извјештај одборске већине налази озбиљнијим, јер је испустио наплату обавезног рада за друго полугође ове године и слаже се са истијем тијем прије, што се нема долољно настојника.

Извјестилац Драговић напомиње, да је сувишан Дрецунов приједлог, јер је исти предвиђен извјештајем одборске већине. Вели да израда тога пута зависи од владине енергије, у коју се нада.

Р. Поповић вели, да је Булатовић погрешно схватио кад је казао, да је скупуштина ријешила, да се ништа од обавезног рада не троши на посланичке приједлоге. Напомиње, да смо сви за израду пута Подгорица—Колашин—Андријевица и одбија Драговићеве приговоре, да посланички приједлози дину сепаратизмом. Тврди, да се неће моћи све утрошити на овај пут обзиром на недовољну радну снагу, на кад би се ријешило да ће се све утрошити на дотични пут, онда би новац лежао, а осим тога треба рачунати и са тим, да наш народ не осјећа државну идеју, као што је то Вулетић лијепо нагласно.

Слаже се се одборском већином у томе, да не смијемо приход од обавезног рада рачунати на око 600.000 круна, јер не би била стварно та цифра, већ исту цијену на око 450.000 круна, које би се имале употребити на зараду путева и мостова а не и на болнице, јер то не можемо а и кад бисмо могли, ипак не бисмо смјели док не чујемо мишљење стручне комисије.

Рачуна на 150 радних дана у години дневно по 1000 радника са надницом од 2 круне чини 300.000 круна, а са надницама настојника и још једно 50.000

круна за материјал, те свега 350.000 круна може се одредити на овај пут. За статак од 100.000 круна предлаже, да се употребити на најважније посланичке приједлоге, а нарочито на мостове, које сматра важнијим и од путова. А ако би и од овога што остало, за то је, да се употребити на путеве. Вели, да оскудицом у инжењерима није добро проучено питање о нашим путевима и жали што одбор није дотакао и питање о начину израде ових, па је зато, да се исти раде надницама а не преко подузимаца, наводећи, да и ако би тај начин био скупли али био би сталан, а осим тога и зато је, да буде поред настојника и један контролор. Даље указује на пронашање гласова о досадашњем раду наших подузимаца и вели, да би на то требало скренути озбиљну пажњу.

Извјестилац Драговић напомиње, да се Р. Поповић у цифрама не разлика са одборском већином, а што се тиче да ли ће се путеви надницама радити или преко подузимаца, то је вели посао дотичног министра, који ће то одредити према досада стеченом искуству. Предсједник даје 10 минута одмора.

Послије одмора. Предсједник наставља прекинуту сједницу.

Н. Татар олажа из изјава појединих говорника, да ће иза овог пута остати извјесна сума новаца. Мисли да би се могло прорачунати, и најдаље до мјесеца марта знати колико би пут коштао. Тврди и казује примјерима да је путеве боље радити посредством предузимача, али кад се ови добрим уговорима вежу. Наглази, да би 31 километар, колико је неизрађено овог пута, коштало 372.000 круна, рачунајући метар по 12 круна и напомињући, да не би исте уздрала ни још толика сума кад би се надницама радило.

Слаже се са одборском већином и не види, да ће ишта преостати из израде овог пута.

М. Радовић сматра неоправданом бојазан, да се неће имати довољно радне снаге, и тврди, да би дио пута у Вјетарнику био готов за 2 мјесеца дана, а тако исто било би довољно радне снаге у Лијевој Ријеци и околним мјестима наводећи, да би свака капетанија могла давати по 100 радника дневно.

Саво Вулетић тражи, да се господин министар изјасни:

колика ће се сума новаца утрошити на овај пут и хоће ли се исти моћи довршити у овој години? Чуди се министровом саглашавању са одборском већином, кад се у подношеном приједлогу сагласно са мишљењем које мањина заступа, у чему види недошљедност.

Жели, да се г. министар договори са извјестиоцем одборске мањине и да се сложе о распореду сума којима је ријеч.

Извјестилац Драговић увјерен је, да ће пут бити готов и предат саобраћају у овој години. Указује на рад путева Никшић—Шавник и Никшић—Грахово, на наглашава, да је одбор рачунао, да ће се боље осјетити рад на једном мјесту са већим капиталом, него ли ови бацати на све стране. Напомиње да је одбор имао у виду и мост на ријеци Пиви, али је рачунао кад се не може од једном оградити, не вриједи ни да се повремено гради, јер израђено ће се разрушити док се рад настави.

Осим тога одбор је, вели, имао у обзир и то, да мостове треба градити увијечно према плану будућих путева, како би што боље користили а не остали у позадини кад би се послје који пут радио.

Ф. Протић додаје, да се још сада може радити на путу Вјетарник—Јаблан и сигуран је да ће пут бити довршен за ову годину.

Министар финансија и грађевина Д. Вукотић вели, да је немогуће одговорити на Вулетићева питања, јер ово је један предрачуна, али напомиње, да ће бити и добре воље и енергије, да се пут доврши ове године. Одбија приговоре, упућене настојаницима државних грађевина и тврди, да се над истијема води строги надзор, наводећи, да је било и дисциплинарно кажњених. Одговара на замјерке односно саглашавања са одборском већином, велећи, да је то исто заступао као народни посланик на једној од прошлих сједница.

Извјестилац Драговић напомиње, да предрачуна немогуће бити рачуни и вели, да је одбор осцијенио трошак неизрађеног дијела пута на 384.000, сваки метар по 12 круна, а осим тога у ту суму урачунао је и трошак око једног моста. А за мост на Биоче предвидио је 90.000 круна. Што се пак тиче појављеног дефицита од неких 23.000 круна, он је, вели, незнатан тако, да се може попуњити суфицитом из 1907. год. ако би га било, или зајмом или другим.

Р. Бошковић признаје, да се осјећа потреба на више мјеста у путевима и др., али да се одједанпут не могу те потребе свуда задовољити, јер не има средстава.

То је, вели, и одборска већина имала на уму, па је с обзиром на општу народну и државну корист употребити сву нашу финансијску моћ од обавезног рада на израду пута Подгорица—Колашин—Андријевица. Вели, да не треба узимати у обзир бојазан, да неће бити довољно радне снаге и тражи, да се пријеђе на гласање, апелујући на посланике, да ће имати у виду општу, а не личну корист.

Л. Петровић тражи, да се једна мала сума одвоји за поправку паритета пута на Крсцу, према ријешењу прошле Народне Скупштине, а на његов приједлог, истичући, да је тај пут од опште важности и потребе.

Министар финансија и грађевина Д. Вукотић изјављује, да је пут, о ком Л. Петровић говори, рађен у прошлој години. Није се, вели, могло и ове године одредити извјесна сума за подизање паритета, који свакако има бити твозден, али обећава, да ће се задовољити и та потреба, ако се буде располагало средствима.

Ј. Спасојевић види средства мала, а потребе велике, па сваки посланик од невоље вуче на своју страну. Држи, да је одборска већина најбоље погодила циљ. Сигуран је, да ће се пут моћи довршити за ову годину, јер је неизрађено само око 32 км., а за то ће, мисли, бити довољно радне снаге. Осим тога напомиње, да ће мало поћи радне снаге око моста на Биоче обзиром на то, да ће исти бити од гвожђа, а у осталом дијелу је скоро довршен. И за то је, да се средства употребити на једно мјесто, на гдје било, само најглавније и најпотребније, а то је свакако овај пут, а није за то, да се троши на све стране, јер се неће од тога користити видјети.

В. Кривоканић држи, да неће бити довољно радне снаге, јер ако буду наднице мале н. пр. од 2 круне, неће се јавити радника колико треба, а ако наднице буду скупе, нема држава рачуна. Уз то напомиње, да је наша главна радна снага у Америци, а само дјецу и старце имамо као раднике и надничаре, и наводи за то примјера. Наглази, да би се много изгубило, кад би се овај пут радио у једној години и кад би се могао, а не е се не може, јер кад је радио вријеме нема радника, пошто се свако отида да сврши свој домаћи рад и нема времена ни за то. Напомиње, да је и он и сваки за тај пут, али није га могуће свршити ни за 2 године. Није за то, да се сав приход од обавезног рада употребити на једну страну, већ да се тамо употреби главна моћ, а понешто да се расподјели и другим крајевима. Што се пак тиче саме израде, држи, да су најбољи, а и најјевтинији добри контракти.

Извјестилац Драговић осврће се на говор В. Кривоканића и вели, да је учињен предрачуна, који говори, да ће пут бити готов до краја ове године.

М. Мијушковић констатује, да се у ријешењу овог питања нијесмо помакли, ма да се исто третира ево већ трећи дан. Осврће се на оба извјештаја као и на владин пројект и види, да се овај у суштини не разлика са извјештајем одборске већине, а у начелу, да се слаже са извјештајем мањине, само не у оној пропорцији. Сумња да ће приходи бити онолики, колико их влада означила, с тога, што се неће моћи наплатити. Предлаже, да се сав обавезни рад разлијели у 10 дијелова са распоредом: да се $\frac{7}{10}$ утроше на пут Подгорица—Колашин—Андријевица, $\frac{2}{10}$ на посланичке приједлоге, а $\frac{1}{10}$ на путеве у Области Никшићкој. Наводи разлоге за овакав распоред, напомињући, да суму, што ће ју дати сав приход од обавезног рада, не предвиђа за то, што би ти дијелови неједнаки били с обзиром на наплату.

Извјестилац Драговић вели, да је одборска већина рачунала само са готовином, а не и са вересијом, јер са овом не треба ни рачунати.

М. Мијушковић и извјестилац Драговић улазе у објашњење.

Сједница је закључена у 7 сати у вече, а друга је заказана за 25. о. м. у 2 сата послје подне са продужењем истог дневног реда.

Секретар Мил. Татар.	Предсједник Лабуд Гојнић.
-------------------------	------------------------------

Цетиње, 25. јула 1908. г.

Као да господу око биоградске „Самоуправе“ није баш најпријатније дирнуо глас о помиловању Ђулафића и Војводићу, кад се овај орган владајуће странке у Србији тако издалека заузимље и труди еда би приказао ово помиловање грозније и од саме смрти!

То неће нико вјеровати, али нека узме број 162. „Самоуправе“, па ће наћи на првом мјесту уводни чланак од три ступца, који се оснива

на сасвим неистинитој и злонамерно измишљеној претпоставци, да је Ђулафићу и Војводићу била саопштена пресуда која их осуђује на смртну казну, па тек послје мјесец дана да су били помиловани!

Самоуправа вели: „Није тешка сама смрт, већ су тешке предсмртне муке, а Ђулафић и Војводић су били на мукама мјесец дана!“

Па да не би когод промислио, да их је кроз то вријеме могла кријепити нада у помиловање, томе Биоградском листу долази на памет нечовјечна мисао, да каже својим читаоцима, да је кроз то вријеме на смрт осуђеним „ионављано да ће ваљда сјутра бити погубљени, да је рака већ ископана, да је колац већ сиремљен!“

То „Самоуправа“ категорички тврди, премда је у броју 34. „Глас Црногорца“ било наглашено, кад је прочитана пресуда осталим осуђеницима, да Ђулафићу и Војводићу није била прочитана ни саопштена; и премда је у броју 42. нашега листа јасно речено, да је овим осуђеницима, у сриједу 9. јула, прочитана пресуда, па одма за тим саопштено помиловање.

„Самоуправа“ слиједи игнорисати све што доноси „Глас Црногорца“ а што њој не иде у рачун, па најпослије ево и ово објављено доброчинство изврће у злочинство, ма се то тичало и самога Господара Црне Горе!

И то баш у овим судбоносним моментима на Балкану ради — обезбјеђења свесрпских интереса... Благо Српству!

Овај испад „Самоуправе“ изазвао је протест биоградске „Правде“, органа напредне странке, са овим питањем: „с каквим је правом и из каквих разлога полувластични орган српске владе упутио протест црногорској влади и црногорском кнезу по једној ствари, која се српске владе ама баш ништа не тиче?“

А „Самоуправа“ одговорила је „Правди“ овим другим питањем: „А зар г. Томановић, предсједник црногорске владе, има права да пред словенским конгресом у Прагу сумњичи Србију и назива Црну Гору центром слободе на Балкану, који хоће они из Биограда да униште?“

Г. Томановић је пред словенским конгресом назвао Црну Гору, „огњиштем балканске слободе“, што нико не може порећи Црној Гори, и што је тјешило и кријенило цијело Српство још од Рајића и Доситија; а г. Томановић није крив ако та истина данас боли „Самоуправу“.

Друго, ако је г. Томановић позвао преставнике словенских народа на прашком конгресу да дођу у Црну Гору „па као непристрасни судије да пронађу издајнике словенске солидарности и поткопаче среће, мира и доброга гласа од вазда им миле Црне Горе“, то му је самоодбрана налагала да учини противу организоване новинарске кампање, која ево не престаје најопачнијим измишљотинама клеветати Књажевску владу, којој је он на челу; али он пред словенским конгресом није споменуо ни Србију ни Биоград, па како „Самоуправа“ може онда тврдити да јест, и зашто се одазивље не изазвана?!

Зашто се „Самоуправа“ непрестано неистином служи када се Цетињу обраћа, зашто нас непрестано изазивље?

Није ли то права махнитост!

Овдашње царско-отоманско посланство добило је телеграфско саопштење из Цариграда, да је неоснована вјест, да је турска влада намјерна отпустити стране чиновнике и официре, који се са службом налазе у три македонска вилајета.

Наставни план и програм за народне школе.

И ако простор листа не дозвољава, нити пак краткоћа времена, да се дуже позабавимо о горњем врло важном питању по напредак школски, ипак ћу бити слободан бацити легитимичан поглед и обратити пажњу просвјетним радницима, које становиште треба заузети, па да наставни план и програм одговори савременом школском задатку.

Како су већ одређене школске комисије за уређење наставног плана и програма, да ваљда г. министар просвјете чује искуствена мишљења са специјалним потребама школских области, то неће бити на одмет, да се у јавности чује и глас појединца. Отац савремене педагогике, Хербарт, рекао је говорећи о наставном плану у опште, да су најзалуднији сви они школски планови и програми, који би хтели, да буду израђени за читаве области и земље, па још они, за које се буде споразумјела једна школска колегија и рено не водећи рачуна о захтјевима појединаца, који би или против таквих планова и програма.

Од колике су важности закони у уставној земљи, које састављају стотинама људи годинама и мјесецима, слободан сам рећи, ако не од веће, а оно бар је од толике, уређење наставног плана и програма за нашу младеж, од које зависи будућност и напредак народа и земље. Удесимо ли наставни план и програм по законима психолошког развоја дјетињег, специјалним и специфичним потребама школе и земље у којој живимо, поставили смо чврст васпитни темељ, од кога зависи напредак народа.

Наставни план води рачуна о томе, које наставне предмете треба узети и са колико часова, а наставни програм, које градиво из области толиких предмета може послужити за васпитну наставу. Једном ријечи, наставни план и програм, у својој теорији, треба да учини избор и распоред васпитног градива, које може, такође, преживати дух дјетињег.

Узалуд ћемо се обратити историји педагогије, да нам да упуства и начине, какав треба узети наставни план и програм, јер у разна времена код разних народа, уносили су у наставни план разна градиво. Некад се виша обратила пажња једном а некад другом предмету. Са појавом Б. Веруламског, природне науке заузимаће су у наставном плану видно мјесто. Са испитањем разних васпитних циљева истичали су се и предмети сад ови а сад они у наставном плану. Водило се озбиљна рачуна о практичном и стручном гледишту, те су претрпавани наставни планови са предметима, који дају знање за практични живот по за извјесне одређене или називе.

Сва ова гледишта историске педагогике, с погледом на врховни васпитни циљ — морални карактер, не могу бити станишта за уређење наставног плана и програма, за избор и распоред наставног градива, већ ћемо се обратити генетичкој психологији.

Наставна грађа чини садржину убјеђења. Цио духовни живот човјечиј оснива се на представама, јер су то елементи из којих постаје осјећање, мишљење и воља. Представе су, дакле, стања духовна, која се јављају као резултат општења наше душе са спољашњим свијетом, а посредници су тога општења чула. Ово се општење врши на два начина. У првом случају наш је дух активан према спољњем свијету а овај је пасиван. Овај облик општења наше душе зове се и с к у с т в о. У другом случају, општење се врши узајамно, час је дух активан а спољни свијет пасиван и обратно. Овај облик узајамног општења зове се д р у ж е њ е. Дјете има прилике прије но што дође и школу, да тече искуство и да се дружи, дакле оно прије грађу из ова два избора још прије доласка у школу. Дјете помоћу чула познаје предмете спољашњег свијета а дружи се са члановима куће, оно добија елементе искуства и дружбе. Дакле, искуство и дружење чини психичку садржину. „Школа треба да постави темељ за разумно посматрање свијета и живота.“ Настава треба, да добивено искуство и дружење настави, допуни и прошири. Према овоме школа се стара да унесе у наставни план све предмете, који, с ма које стране, говоре о удружењу и искуству. Прва група предмета је хуманистичка а друга реалистичка. Настаје питање, од ове огромне грађе, шта треба унјети у наставни план, јер дух дјетињег није све у стању примити. Треба узети само ону грађу, која ће бити у стању пробудити непосредно и трајно интересовање из кога излази морална воља. Настава не смије да домила знање, а да не подигне моралном вољом, вриједност дотичној личности; вриједност човјекова не цијени се по мртвом духовном благу — знању — већ по његовој вољи. Наставна грађа биће примљена ако одговара аперцептивном ступњу духа дјетињег.

Ну, кад би узели садашње културно ста-

ње, које је резултат тековина тисућа година, не би одговарало дјечијој аперцепцији. Садашњост је куд и камо компликованија од прошлости, те не смије бити полазна тачка већ мета. „Сваки од нас мора да преживи прошлост“. Ово, како важи за појединца, тако и за један народ. Човјечански род није се нашао од једном на овом или оном културном ступњу, већ су тим ступњевима морали предходити извјесни простији културни ступњевни. Према овоме, а ради становишта за избор градива у васпитним школама, морамо да промотримо, с једне стране духовни развој индивидуе, а с друге, развој културе и цивилизације народа. Оба ова ступња, аперцептивни и културни, један другом одговарају и допунују.

Зна се да има више праваца, који показују сличност у духовном развоју индивидуе и цијелог народа, ну, ми ћемо узети два праваца теоријски и практични.

Теоријски правац у развоју индивидуе и човјечанства узима три ступња. Код дјетета, у прве дане духовног живота, преовлађује фантазија. Сви утисци спољњег свијета слежу се под утицајем фантазије. Овом индивидуалном ступњу одговара митолошко доба код народа. Карактеристично је код овога доба, да је појезија њихова психолошка неопходност а разне природне силе тумаче се моћима. Код другог ступња, у развоју индивидуалном, преовлађује механичко памћење, непромијењена репродукција. Код народа, на овом ступњу преовлађује историјска свијест о свему што је прошло. Отуда су оне приче, које се проносе с кољена на кољено. На трећем ступњу, у развоју индивидуалном, влада логично мишљење, а код народа, филозофско схватање.

На овај начин извукли смо паралелу између појединаца и народа у развоју културно историјских ступања, са теоријског гледишта а сада ћемо, да размотримо практично гледиште, које узима као теоријско, три ступња у развоју индивидуалном и човјечанском.

На првом ступњу индивидуалног развоја, с гледишта практичног, влада слична покорност. Појединац се слично покораво вољи другог. Овом ступњу одговара, с погледом на нашу историју, досељење Срба и жупанско доба. Други је ступањ, у коме се васпитаник хотимично покораво личности или ауторитету. Овоме ступњу одговара доба Немањина у историји развоја нашег народа. Трећи је ступањ у развоју индивидуалном, гдје се воља из убјеђења подчињава другој моралној вољи. Овоме ступњу одговара у развоју нашег народа, устанак, ослобођење и јуначи из устанка.

Из ове паралеле коју смо повукли између сличности у развоју индивидуе и народне културе, с теоријског и практичног гледишта, јасно се види пут и начин, којим треба да иде васпитаник, па да постане члан данашње културне заједнице. Из датог упоређења културно историјских ступњева човјечанског развоја на поједине ступње индивидуалног психичког развоја, јасно је објележен пут, којим треба да шлеђује васпитаник и коју грађу треба узети да се унесе у наставни план. Јасно је објележен субјективни (дух) и објективни (грађа) ослонац, који ће нам послужити као критеријум за избор наставног градива. Једном ријечи, генетичко историјског принцип је једно и најглавније становиште за избор и распоред градива. Ако се дакле, при избору и распореду градива, нази на генетичко културно историјско ступњево, потребито је закон психолошког развоја духа дјетињег. Таква настава ће заинтересовати васпитаника. Да се образује многострана заинтересованост, треба да буду заступљени у наставном плану предмети из хуманистичке и реалистичке групе. У хуманистичку групу долази историја с науком вјере и језик, а у реалистичку сви предмети, који говоре о природи. Према избору и подјели грађе хуманистичке групе на поједина разреде, учиниће се избор и подјеле предмета из природе. У трећу групу предмета дошле би вјештине, које ће да покажу како је и на којем ступњу стојала умјетност. Кад буду тако сви предмети заступљени у наст. плану, онда имамо нормалан план, онда ће се његовати свестрани интерес.

Настаје питање како ће шлеђовати предмети?

Ово је питање врло лако ријешити из искуства и циља васпитне наставе. Ни тијело се не храни само једном храном за неко вријеме и. пр. водом, лебом, месом и т. д. него једновремено и упоредо. Многострана заинтересованост, као циљ наставе, не би се образовала, кад би се ученицима давала једна врста грађе за неко вријеме, па послје друга, већ би се његова једностраност интерес. Дакле, све што се хоће, да постане убјеђење, мисаона подлога за појаву воље, мора се једновремено и упоредо развијати, ако се жели постигнути непосредни, трајни и многострани интерес, а отуда и

стални карактер. Наставни план и програм, водећи рачуна о избору и распореду грађе, мора да води рачуна и о квантитету и квалитету наставне грађе.

Кад све сумирамо, може нам послужити као становиште при избору и распореду васпитне грађе за наставни план и програм:

1. Гледиште генетичко — културно-историјског принципа;

2. Трајна непосредна многострана интересованост;

3. Квантитет и квалитет грађе.

Ово су три општа гледишта, која сам летимично изнио, за уређење наставног плана и програма у васпитним школама.

Мил. А. Цемовић

надзорник прекогр. школа.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Стогодишњица новосадске српске гимназије. Управа српске велике гимназије у Новом Саду издала је овај позив:

У смислу закључка конференције гимназијског професорског збора у Новом Саду од 10. јуна 1908. бр. 270. умољавају се сви бивши ученици српске православне велике гимназије новосадске, а нарочито они, који су на тој гимназији положили испит зрелости, да јаве најдаље до краја године 1908. управи те гимназије: гдје се налазе и какав положај заузимају у грађанству? Уједно се умољавају бивши ученици да јаве, у колико знају и оне бивше ученике а своје другове, који су померли, гдје су умрли, када су умрли и до каквог су положаја у грађанству до своје смрти дошли.

Та молба шаље се бившим ученицима српске православне велике гимназије новосадске ради тога, да би се приликом прославе стогодишњице од постанка те гимназије, која предстоји 1810. године, могао саставити тачан списак свију ученика, који су на тој гимназији учили и по коме ће се уз остало моћи процијенити рад и вриједност те гимназије за минулих 100 година.

† Славјански. Димитрије Агрењев-Славјански, руски пјевач, умро је у петак у Рушчку у Бугарској, у болници.

Његово тијело пренијеће се о трошку руског Цара на Крим, гдје ће се сахрањити.

Баш ове године се навршило равно 50 година, што је Агрењев са Архангелским почео био у Русији сабирати народне пјесме и извађати их. Ко је макар само покушао сабрати нешто народних пјесама, тај ће добро знати како је то тежак труд, али тај уједно може процијенити, колико благо и језика и поезије лежи у тим пјесмама, које је народ сам себи сјевао.

Педесет је томе година када је Славјански објавио свој први концерт народних пјесама у Москви. Цијела Москва а и савремена Русија извргла је тада руглу Славјанског, шта више, и сам Чајковски, написао је критику против тога. Тада је Славјански одлучио пробити лед помоћу Цара Александра II. Савременичи причају, да је Цар хтио Славјанског обилато наградити, када је чуо пјесму „Еј ухнем!“, која га је силно одушевила, али али тада Славјански изјави, да он није ту пјесму сјевао, него да је тако пјева народ — јадни Бурлаци са Волге.

А када су се Цару свидјеле народне пјесме, онда су се почеле и грађанима свијати. И тако је Славјански образовао добар хор, који је читавом Русијом пјевао народне пјесме онако, како их народ пјева. Тада је и руска интелигенција увидјела сву једноставност и љепоту, сав чар и лакоћу својих пјесама, којима је народ био композитор и пјесник, а лијене су и миле народне пјесме!

Видећи Славјански, да је успио у Русији, одлучи се на тешики потхват, да походи осталу Европу. И тад је културна и напредна Европа увидјела боље од Руса самих љепоту народних пјесама. Нијемци су пуни усхићења писали о Славјанској дружини и руским пјесмама. Славјански је пјевао и у Француској а и тамошње га је новинарство похваљало.

Славјанског иде слава, што је он био први, који је упознао Европу, Азију и Африку са руским народним пјесмама, а да је био врло мучан посао то признати му мора свако. Слава Димитрију Славјанскоме!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Министарске вијести. Министар Финансија и грађевина, г. Д. Вукотић, отпутовао је у Колашин ради прегледа радова на путу Подгорица--Колашин, који су сада у највећем јеку.

Мно гост. Прошле недеље бавио се на Цетињу г. Антоније Стражичић, уредник спљетског „Нашег Јединства“, органа хрватске странке која се држи традиција бивше народне странке у Далмацији. Као прави поборник српско-хрватске слоге, одушевљени поштовалац нашега Узви-

шенога Господара и непоколебиви пријатељ Црне Горе, г. Стражичић био је радосно предустрепан у свим престолничким круговима.

Карактеристично. Како су добро расположени извјесни кругови у Биограду према Црној Гори, најбоље се види из њихових органа. Тако је недавно биоградску „Политику“ тешко забољело, што ће у Црној Гори бити ове године таква неродина, да су се сви Црногорци разбежали бојећи се глади по свијету, а на дому остала само нејач; међутим, слава Богу, Црна Гора може ову годину убојити међу добре године, а да је још више сијена било, боља година одавна не би се памтила!

Иза тога биоградски „Одјек“ усваја из биоградског „Дневног Листа“ вијест, којом се потврђује, да је наш министар унутрашњих дјела г. војвода Лакић Војводић погинуо у Васојевићима, „да је од његових остатака нађена само капа и револвер, а за тијело и гроб да му се не зна“. На ову тенденциозну измишљотину надозвезује се још, да се г. војвода Гавро Вуковић налази у Васојевићима; да њега и његово браство сматрају за виновнике погибије министра Лакића, чији је брат капетан Драго убио Гаврова синовца Димитрија; да на Цетињу подозревају на војводу Гавра да је он инсценирао скорашњи покушај Васојевића, да лагу мишу барутану, и да је пошао у Васојевиће у намјери да изазове револуцију; да је у Васојевићима као и по свој Црној Гори ванредно стање; да је народу одузето оружје, и да се очекују брзи и крупни догађаји.

Међутим, војвода Лакић Војводић жив је и здрав на Цетињу; војвода Гавро Вукотић није се никуд ни мицао са Цетиња; кап. Драго Војводић био је у планини Мојану, кад је погинуо пок. Димитрије Вуковић; о покушају да се лагу мише барутана у Васојевићима чујемо сад тек из „Одјека“; а народ, наоружан не само револвером, већ и москватом и ножем, задовољно ужива благодат добре године, а они који су задружнији, раде весело на путу између Подгорице и Васојевића, који ће се јесенас саобраћају предати.

Ето какве измишљотине извјесни биоградски листови не престају доносити из Црне Горе!

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевца Стевана и Станислава привременог одбор примио је даље ове прилоге: Ћ и кр. аустро-угарска влада кр. 4000—

Госпођа Ђон Фромонд из Сан-Себастијана кр. 50—

поп Васо Ковачевић, парох из Баошића (Боке Которске) кр. 15—

послуга Св. Двора Књаза Нацљедника, и то: кр. 90—

по 10 круна: Мило Калуђеровић, Саво Дубовичанин, Петар Суалек; по 5 круна: Мина Симони, Флора Енгел, Маре Зорић, Ана Коштан, Франц Рогала, Благота Радловић, Јагош Брајовић, Туро Мијовић, Косто Ускоковић; по 3 круне: Ђуро Раичевић; по 2 круне: Љубица Николић, Пале Поповић, Милица Правлиловић, Јоко Вучковић, Милан Томовић, Јошо Мијовић.

ТЕЛЕГРАМИ

Устав у Турској

Цариград, 20. јула. У Дренопољу дошло је до противреволуције. Два пука одрекла су послушност младо-турском комитету. Чете су заузеле жељезничку станицу, те је због тога жељезнички воз стигао овамо с великим задоцњењем.

Цариград, 21. јула. Пронеси се глас, да су велики везир и готово сви министри предали Султану оставку.

Цариград, 21. јула. Ушљед бјегства Изет-паше догодиле су се пред Портом велике демонстрације. Главни секретар префектуре Али-бег био је злостављен од узбуђене масе.

Цариград, 22. јула. „Икдам“ јавља, да енглеско посланство неће да преда Изет-пашу, који се ту склонио и укрцао на један енглески брод те с њим отпутовао.

Цариград, 22. јула. Министарство је састављено са овим промјенама: Саид-паша остаје велики везир, Абдураман-паша министар без портфеља, Хаки-бег просвјете, Хасан-Феми министар правде, Хасан-Акиф министар унутрашњих дјела, главни секретар великог везира Мехмед-Али министар вакуфа, Рами-паша морнарице, Тефик при-вреде, Зиа трговине, Наум, кат-

лик, грађевина, Рагиб финансија, Зивер-беј министар полиције.

Цариград, 23 јула. Сви листови су противни саставу новог министарства. Аустро-угарски посланик Палавичини изјавио је јуче на парти честитање аустро-угарске владе због обнављања устава.

„Танин“, орган младотурског комитета, тражи свргнуће првог Султанаовог секретара Таксим-паше, због тога, што је овај рекао да је Изет-паша отпутовао са извјешном мисијом и што је хтио у петак спријечити Султана да пође на селамлик.

Цариград, 24. јула. Турски листови јављају, да је бивши министар мрнарице Рами-паша, затворен од полиције и народа у часу кад се хтио на брод укрцати. Чује се такођер, да је и бивши министар Мемдул-паша затворен. Секретар Султаонов Таксим-паша и Рагиб-паша свргнути су. Затворен је и бивши префект Цариграда Решид-паша, а за Фехим-пашу, који је прогнат, кажу да је убјен између Брусе и Јенишехира.

Цариград, 25. јула. Код затвореног Рами-паше нађено је 170.000 лира. Решид-пашу су полицијски изпребијали прије него су га затворили. Њихове куће су претражене. На Таксим-пашу и Рагиб-

пашу пази се да не побјегну. Предузете су ванредне полицијске мјере.

Цариград, 25. јула. Министарство се је промијенило. Велики везир постао је Киамил-паша од досадашњих министара остају: Хасан-Феми правде, Тефик паша иностраних и Хаки-бег просвјете, а нови су министри ови: валија у Сивасу министар унутрашњих дјела, валија у Триполису рата, адмирал Мехмед-Ариф морнарице, Тефик, бивши секретар великог везира, председник Државног Савјета, државни савјетник Екрем-бег министар вакуфа, правни савјетник порте Габриел-ефенди поште, Јерменин Ардунгијан трговине и грађевина, државни савјетник Маврокордат, Грк, привреде. Изгледа да је ово министарство учинило добар утисак, нарочито постављање Екрем-бега, који припада младо-турској странци.

Порта опровргава гласове, да су Младо-турци савјетовали Султану да се одрекне пријестолоа.

Биоград, 21. јула. Народна Скупштина примила је у начелу буџет са 63 против 23 гласа. Сјутра ће почети претрес у појединостима.

Цариград, 22. јула. Овамо су приспјели грчки књаз Андрија са супругом и књаз Кристифор. Дочекани су одушевљено.

Биоград, 22. јула. Народна је Скупштина почела претрес буџета у појединостима. Министар Миловановић изјавио је, да је узрок неспоразуми између Србије и Црне Горе поглавито у томе, што се јавно мишљење у Србији сувише занимало унутрашњим питањима Црне Горе. Влада Краљевине Србије настојаће да успостави добре односе између двије земље. На питање Стојана Новаковића министар Миловановић је одговорио, да влада Србије није починила никакву неискравност према Црној Гори, а нити се је то могло доказати за рад приватних особа, али у будуће влада ће позвати на одговорност све приватне особе, које се не би коректно држале према Црној Гори.

СПИСАК СТРАНАЦА

приспјелих на Цетиње од 17. до 26. јула 1908. год.

Гранд Хотел: П. Лобман, прив. из Чешке; д-р Ф. Шерер, унив. проф. из Прага; Г. Херман, проф. из Чешке; А. Стахович, новинар из Петрограда; М. Д. Симон с госпођом, инспектор из Париза; К. Концеско, секретар посланства из Букарешта; М. Бурхарт с госпођом, прив. из Шлезије; М. Шегвић, инж. из Сплета; Ј. Бранковић, трговац с Виса; О. Цолнер, путник из Граца; Х. Џонстон, вицеконсуо

из Енглеске; А. Кампбил, трговац из Београда; В. Купфер, проф. из Лајпцига; К. Вибранд, редактор из Батавије; М. Ф. Хеј, прив. из Америке; Ј. Кан с госпођом, прив. из Калифорније; М. Митровић, свештеник из Паштровића; Н. Митровић, ђак из Цариграда; С. Р. Кенеди, прив. из Њујорка; Л. Кенеди из Њујорка; г-ђа Ј. Батео, прив. из Њујорка; Д. Дивано-вић, ђак из Паштровића; Л. Х. Плифтон с госпођом, из Бостона; д-р В. Волф, судија из Елберфелда; д-р В. Балбан, лекар из Беча; д-р Л. Либиш с госпођом, проф. из Моравске; Ф. Ротер, ђак из Бадена; Ј. Млакар, свештеник из Љубљане; А. Панеж, из Крањске; Ј. Лепушић, архитект из Беча; Ф. Грајнер, проф. из Беча.

Хотел Рајвајн: Л. Донат, чин. из Угарске; К. Золтау, чин. из Угарске; М. Фереје, чин. из Угарске; З. Мишина, ученик из Аустрије; В. Дворски, доктор из Прага; Ј. Чермак, доктор из Прага; П. Дивел, чиновник из Штутгарта; Р. Гербер, чиновник из Буданеште; Ј. Прохаска, учитељ, Ходани; Ј. Прокоп, учитељ из Семини; Ј. Миликовски, ученик из Прага; Ф. Венку, надзорник из Дрездена; Х. Лардбор, надзорник из Дрездена; Г. Балбони, шофер, из Нице; Х. Малиш, бег из Скадра; И. Мајло, бег из Скадра; Ф. Бувентре с госпођом, приватијер из Неапуља; Х. Шрамосте, учитељ из Босковица; Р. Хаупрехт, трговац из Тријеста; Ф. Хаубки, учитељ из Јуликова; Г. Принцивали, трговац из Трста; Н. Козари с госпођом, трговац из Скадра; В. Хокиел, учитељ из Дрездена; В. Шоне, учитељ из Дрездена; В. Гајне, учитељ из Шемница; Р. Хорн, учитељ из Шемница; Р. Ђуровић, трговац из Котора.

Цијене производа у главнијим мјестима за мјесец јуни 1908. године.

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																	
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСО СВЈЕЖЕ			
		шпани	амер.	свињска	маљска	коза	овча	свиња	свиња	маљска	коза	овча	шпани	амер.	шпани	амер.	шпани	амер.	
1	Цетиње	1.60		2.05	1.20	1.60	1.40	1.80	1.60	1.20					1.80	1.60	1.80	1.60	
2	Подгорица			3.20		2.00	1.20	1.60	1.65						3.20	1.20			
3	Никшић	1.10		3.20		1.10			2.00						1.20				
4	Бар			3.20		1.10			2.00						2.90				
5	Ријека			2.00		1.30	1.20		1.20						3.00				
6	Улцињ	1.00		2.00		1.20		1.60	1.60					3.00					
7	Данилов-град	1.40												2.45					
8	Вир	1.20							1.60										
9	Колашин	1.50							1.60										
10	Андријевица	2.00		1.30															

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																		НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ							
		ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСО СВЈЕЖЕ				МАСЛО		САХАР					
		шпани	амер.	свињска	маљска	коза	овча	свиња	свиња	маљска	коза	овча	шпани	амер.	шпани	амер.	шпани	амер.	шпани	амер.							
1	Цетиње	1.44	.48	.52	1.28	2.00	.80								.40							.50	2.40	.64	2.00	.64	.64
2	Подгорица	1.40	.48	.48	.76	.36	1.50	.70							.50							.42	1.40	.48	2.00	.36	.26
3	Никшић	1.60	.60	.60	1.32	1.80	.90								.50							.60	1.20	.48	1.66	.60	.48
4	Бар	1.40	.48	.40	.90	.32	2.40	.84							.30	.16						.44	1.40	.88		.32	.20
5	Ријека	1.44	.48	.48	.88	.32																.44	2.00	.80		.20	.20
6	Улцињ	1.40	.48	.40	.80	.32		.80														.56	2.00	.80		.90	.20
7	Данилов-град	1.44	.52	.48	.32																	.60	2.00	.56			.20
8	Вир	1.45	.54	.44	.32																	.45	1.10	.80			.30
9	Колашин														.50							1.00	1.60				
10	Андријевица	1.60	.72		.48		.80															.80	1.60	1.20			.24

Број	ВАРОШ	ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КГР.																								
		У						К						Р						У						
		кукуруз	пшеница	јечма	овча	проса	хлеб	пшеница	јечма	овча	проса	хлеб	пшеница	јечма	овча	проса	хлеб	пшеница	јечма	овча						
1	Цетиње	24.50	29.50	19.00	20.00	20.00						32.00	24.00	15.00	11.25	33.50	32.00					20.00	20.00		12.00	5.00
2	Подгорица	30.00																				8.00				
3	Никшић	30.00																				20.00				
4	Бар	26.00	32.00		24.00	24.00						30.00										8.00				
5	Ријека	21.00	24.00																			12.00	10.00			
6	Улцињ	21.00										40.00										6.00				
7	Данилов-град	27.00	28.00	20.00	20.00																	6.00				
8	Вир	23.00	26.50																			6.00				
9	Колашин	32.00			24.00																	6.00				
10	Андријевица	32.00																				12.00				

Број	ВАРОШ	ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																								
		ГОВЕДА			КОЊИ			БРАВИ			ПЕРНАД			КОЖЕ												
		волон	крав	теле	кони	кобиле	маже	краве	кози	маже	краве	кози	маже	краве	кози	маже	краве	кози	маже							
1	Цетиње	100	100				240	15	15	14	8	5	1.50													
2	Подгорица	105	80	30	110	100	140	60	18	19.50	20.50	7.50	7.50	1.40	1.00	6	7	12	2.40	2.80	1.30	1.50				
3	Никшић	100	90		120				20	12	12	4	3	1.20												
4	Бар		97		202				9	14	14	5	4	1.30												
5	Ријека	90	70	28					10			4	3	1.20												
6	Улцињ				126				20			5	4	1.30												
7	Данилов-град	100	95						30	15				1.80												
8	Вир	130	120						30	19		6	4													
9	Колашин				110				9	12		3	3													
10	Андријевица								9	12		3	3	2.30												

Званични огласи

ОБЈАВА

Даје се на знање свијема молицима стипендија Књ. Министарства просвјете и цркв. послова, да се ниједна молба за стипендије неће узети у обзир којој не буду приложени:

- 1) крштено писмо;
- 2) школско свједочанство од последње двије године;
- 3) свједочанство од политичке власти о имовном стању, у ком ваља да стоји и то колико дјеце имају молиочеви родитељи, и
- 4) љекарско свједочанство о здрављу и накаламљенијем богињама.

Све ове свједоцбе треба послати у оригиналу и пријепису. Оригиналне свједоцбе вратиће се молицима, пошто се упореде с пријеписом.

Рок подношењу молба траје до 1. августа 1908. године. Послије овога рока неће се узимати у обзир.

ПБр. 1712. Из канцеларије Министарства просвјете и цркв. послова, 24. јуна 1908. године, на Цетињу. 3,4

СТЈЕЧАЈ

Књ. Црногор. државнијем Гимназијама и Богословско-учитељској школи потребно је у школској 1908/9 години пет наставника, и то:

један наставник — за српски језик с књижевности као главни предмет и француски или њемачки језик као споредни;

један наставник — специјалиста за класичну филологију уз српски и њемачки језик;

два наставника — за математику и физику као главне предмете и природне науке као споредне;

један наставник — за црквено појање осмогласно као главни предмет и богословске науке као споредни.

Првјенство ће имати они, који су с добријем успјехом радили у којем од средњијех завода.

Ко жели заузети једно од поменутијех мјеста, нека се са својим погодбама и потребнијем документима обрати потписаном Министарству најдаље до 1. августа ове године.

П.Бр. 1713. Из канцеларије Министарства просвјете и црквенијех послова, 24. јуна 1908. године, на Цетињу. 3,5

ОБЈАВА

Дана 20. августа т. г. држаће се у канцеларији потписате Управе лиценцијација за набавку четири стотине (400) кубних метара дрва за огрјев Централног Казненог Завода у Подгорици у течају 1908. и 1909. године.

С тога се позивају сви они, који би хтјели лиценцирати, да дођу реченог дана у 8 сати из јутра, када ће почети лиценцијација, и да собом донесу кауцију од 500 круна у готову новцу или сигурној залози.

До дана, као и на сами дан лиценцијације, сваки, који жели лиценцирати, може добити потребна објашњења, нарочито о уговору, који ће се склопити са понудиоцем најповољније цијене.

Број 264. Из канцеларије Управе Централног Казненог Завода, 12. јула 1908. год. Подгорица. 2,3

ОГЛАС

Овијем се позивају стипендисте Министарства просвјете и црквенијех послова, да најдаље до 1. августа ове године изврше наређење чл. 5. правила за стипендисте овога Министарства, у противном случају, онијема, који до одређеног рока не пошљу овом Министарству потребне извјештаје о својему влада-

њу и успјеху у наукама за школску 1907/8 годину, одузеће се државна стипендија.

ПБр. 1711. Из канцеларије Министарства просвјете и црквенијех послова, 24. јуна 1908. године, на Цетињу. 3,3

Приватни огласи

ОГЛАС. — Јавна продаја непокретности — куће — Јевта Петковића из Цетиња, извршиће се на дан 12. новембра 1908 год. у 4 сата послје подне.

Види оглас у 23. броју „Гласа Црногорца“ од 17. маја 1908 год. Број 806—VI—1908—45. Цетиње, 12. јула 1908 год. Општински Суд Заступник Председника Судија

Р. 52, Бр. 331, 1,1 П. А. Пејановић

ОГЛАС. — На основу ријешенд Књ. Обласног Суда у Бару, од 14. јуна 1908. године број 1908 ex 1908—IV—1907—33, износи се на јавну продају — доље именована непокретност — Луке Барова Капичића, Угњанина, процијењена кр. 1000.

Продаја ће се извршити у канцеларији поднисиоца суда у Брчели.

За продају се одређују три рока, први 26. јула 1908. године, други 26. августа исте године, трећи 23. децембра исте године у 2 сата послје подне. На први рок неће се непокретност продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене; сваки лиценцијант дужан је положити јемство од 10% од процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, који имају на непокретности какво реално право, — дужникови повјериоци, и они те имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:
1. Млин у Склапи под, Дупило, са његовим правим. Граничи: од истока до ријеке Грабоштице, запада до права мнина Митра Милова Пламенца, сјевера до непокретности Станка Стевова Ђуровића, југа до ријеке Грабоштице, процијењен кр. 1000.

Број 506—29—1908.

Брчели, 16. јула 1908. год. Горњо-Црм. Кап. Суд Кап. Милош Вукмановић

Р. 194, Бр. 341, 1,1

Службени огласи

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир: уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијема.

Р. 156. Бр. 128. 14,36 **УПРАВА.**

Црногорска Банка на Цетињу

даје зајмове на мјенице под најповољнијим условима и рачуна на име интереса само 10% годишње интереса и за трошкове 1 круну.

По текућим рачунима наплаћује 8% интереса и 10% провизије.

По жиро рачунима наплаћује 2% провизије.

Управа Црногорске Банке
Р. 43, Бр. 334, 1,3

ПОДГОРИЧКА БАНКА У ПОДГОРИЦИ

СТАЊЕ НА ДАН 30. ЈУНА 1908. ГОД.

	ИМОВИНА		ДУГ	
	Круна	пр.	Круна	пр.
Уплаћена главница I, II и III кола			423.544	36
Зајмови на мјенице и по текућим рачунима	1.341.663	28	223.870	
Мјенице у реесконту и депо у иностранству				
Благајна	38.854	23		
Текући рачуни			247.864	69
Улози на штедњу			419.970	70
Резервни фонд			10.688	27
Привремени рачуни			16.669	15
Наплата	14.866			
Намјештај и прибор	4.187	22		
Папири од вриједности	2.000			
Валуте и девизе	2.826	58		
Неподјелени добитак			13.066	60
Упис акција III кола			330	
Трошкови око оснивања филијала	1.448	93		
Књиге и тисканице	1.903	54		
Залог по мјеничним зајмовима	1.358.675			
„ зајмовима на текуће рачуне	245.808			
Оставе	3.150			
Полагачи залога по мјен. зајмовима			1.358.675	
„ „ „ текућ. рачунима			245.808	
„ „ „ остава			3.150	
Укупни приходи	18.317	09	70.063	10
Укупни трошкови				
	3.033.699	87	3.033.699	87

П. п. бр. 347 1,1

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ

СТАЊЕ НА ДАН 30. ЈУНА 1908. ГОД.

ИМОВИНА		ДУГ	
Благајна	2.680 69	Главница I коло	29.667 50
Мјенице	107.365 —	„ II „	12.625 —
Дужници: по тек. рачун.	19.356 36	„ III „	3.202 50
Оставе:		Улози на штедњу	74.676 60
разне залог за гаранц.		Резервни фонд	1.250 75
мјен. зајмова	69.215 —	Повјериоци:	
ручне залог за гаранц.		по текућим рачунима	2.098 55
мјен. зајмова	4.695 —	„ приврем.	281 80
зал. по зајм. на тек. рач.	24.300 —	Остављачи остава	
Намештај и прибор	1.199 50	Дивиденда:	
		I кола	1.656 20
		II „	593 32
			2.249 52
РАСХОД		ПРИХОД	
Намате на улоге	2.020 58	Намате од мјеница	5.005 45
Трошкови:		„ по текућ. рачун.	588 —
Плате	1.650 —	Затезна намата	160 77
Канцелар. и др. трошк.	258 56	Провизија	1.594 07
Станарина	240 —	Уписнина III кола напл.	286 —
	4.169 14	Разни приходи	1.084 18
			8.718 47
	232.980 69		232.980 69

П. п. бр. 346 1,1

ВЕЛИКУ СРПСКУ КЊИЖАРУ И ШТАМПАРИЈУ

БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА

КУПИЛО ЈЕ

УЧИТЕЉСКО ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО

„НАТОШЕВИЋ“

У НОВОМ САДУ.

Све поруџбине са стране шаљу се на Учитељско Деоничарско Друштво „Натошевић“ у Новом Саду, а поруџбине из места примају се у самој књијари и штампарији, које се налазе у п. п. свом досадањем локалу. Број 143. 5—5

Поруџбине се извршују брзо, тачно и по примереној цени.

ИСКЛУЧИВО ЗА ЦРНУ ГОРУ

ЗАСТУПНИК ПРОДАЈЕ

Најсавременијих Грамофона и плоча на ЦЕТИЊУ код

НИКОЛЕ КНЕЖЕВИЋА

PSETO, KOJE PAKI NA GLAS SVOGA GOSPODARA. ZASTITNA BILJEGA.

Велика свјетска фабрика Грамофона The Gramophone and Typewriter Ltd у Лондону, чија заштитна марка оличена на приложним цртежима, јемчи за солидност Грамофона који се преко мене могу набавити франко на Цетиње, по ценовнику, као и код саме фабрике, за све услове и ценовнике поштоване муштерије могу се на мене обратити.

Препоручујем се за што већу поруџбу како радњама тако и фамилијама за које је Грамофон једна од најљепших фамилијарних забава.

Са поштовањем

Никола Кнежевић.

П. П. Број 37 8—10

Књижевни Оглас

Потписана Књижара, добила је право на прештампане и издање свију Дјела Њ. Кр. Височанства Књаза Господара, од којих има на своје стоваришту сљедећа, и то:

Балканска Царица	кр.	1-20
Потони Абенсераж	"	1-40
Хајдана	"	1-40
Књаз Арванит	"	1-
Даље има на своје стоваришту ове књиге:		
Огледало Српско	"	3-
Јуначки Споменик	"	1-
Освета Косовска	"	2-
Словенска Слога	"	1-
Јунаштва Црногораца	"	1-
Српско Хајдуковање	"	60-
Четовања и Мегдана	"	1-
Краљевић Марко	"	1-
Милош Обилић	"	1-
Пелагија Народ. Учитељ биоград. изд.	"	10-
Н.-садско	"	5-
К. Ненадовић. Карађорђе	"	5-
А. Дима. 20 година после, у три књиге	"	12-
А. Бургега. Царица Катарина, у 2 књ.	"	8-
Вој. С. Поповић. Освојење Бара	"	2-
Освојење Никшића	"	2-
Рамо	"	2-

Напомена. Ко узме од једне врсте 4 књиге добија петуgratis, а од књига под знаком * добија трећу књигуgratis, или сортирано 20% попушта.

С поштовањем
Прва К. Цр. повл. Књижара
П. М. Калуђерића

СТЈЕЧАЈ

Управа Варошке Општине Данилов-Града, потребује једног валаног Секретара.

Кандидат мора бити човек поштеног владања и који подпуно ужива грађанска права, при том да је оспособљен науком или практиком одмах заузети своју дужност. Годишња плата је оваквом круна 1000.—

Кандидације се подносе потписаној управи с прилогом потребних докумената и примају се до закључно 31. ов. мјесеца.

Број 585—109—1908.
Данилов-Град 15. јула 1908.

Управа Вар. Општине
Предсједник
Р. 72. Бр. 338. 1,2 Кап. Т. Ђуровић.

ОБЈАВА. — Одбор саборне цркве Васојевичке позива овим подумизмаче грађевина на јавну лицитацију за грађење депозита воде у непосредној близини цркве на извору.

Депозит ће бити дужине 5 метара, ширине 4 метра, висине до компаса 3, а компас 1 метар и 40 см.

Израда ће бити од тесаног камена и цемента са једним лицем од изван.

Лицитација ће бити у канцеларији општинске управе на Андријевици 6. августа ове год. Радња ће се уступити понудиоцу најниже цијене.

Андријевица, 4. јула 1908.
Предсједник Одбора
Р. 85, Бр. 324, 1,2 Поп Велимир Протић

Изјава Признања.

Из најдубље захвалности, признања и поштовања према моме великом добротвору господину Зефу Кочи, трговцу из Д-града, за његово велико добротворство, које ми је указао тим: Завјештавши ми сву своју имовину, која буде заостала пошле његове смрти, — овим јавним путем — на таквом његовом хуманом, племенитом и узвишеном дјелу према мени, изричем му доживотну благодарност, захвалу и највеће душевно признање.

Данилов-Град, 8. јула 1908.
Блажо Нешов Зечевић
Р. 70, Бр. 325, 1,1 слуга господина Кочи

Изјава Признања.

Господину Мату Злоковићу — Њу-Јорк, који ме је из човјекољубља приликом моје болести тамо, примио и очински његовао; такође пред Америчким судовима заступао моје право, угрожено ми од извесних особа и исто ми извојевао, овим путем, — као човјеку, који у истини заступа српске интересе на те стране, изричем доживотну благодарност и највеће признање.

Данилов-Град, 14. јула 1908.
Р. 64, Бр. 330, 1,1, Вуко Томановић

Захвалност

коју изјављујемо г. оф. Мирку Клисићу настојнику ове радње, који нас је заштитио у сваком добром и поштеном погледу за вријеме двогодишњег галеринског рада, а у свом родном мјесту ми као страни радници сматрајући за дужност према таквом добротвору изјављујемо му потпуну захвалност и за вазда остајемо му благодарни.

Суторман, галерија (Ћеретеш) 6. јула 1908.
За у опште раднике: Благога Радловић, Неђељко Томић Дробњак, Милан Грбовић Никшић, Обрен Дупина Ерцеговац, Перо Ловати Талијанац, Антонијо Брандализи Талијанац, Хусо Хајдановић Босна.
Р. 80, Бр. 627, 1,1

КЊИГОВЕЗАЧКА ШКОЛА И РАДИОНИЦА

„Друштва за потпомагање заната и трговина у Црној Гори“

јавља поштованом грађанству у мјесту и у унутрашности, даље надлештвима, општинским, црквеним и манастирским управама да по умјереној цијени

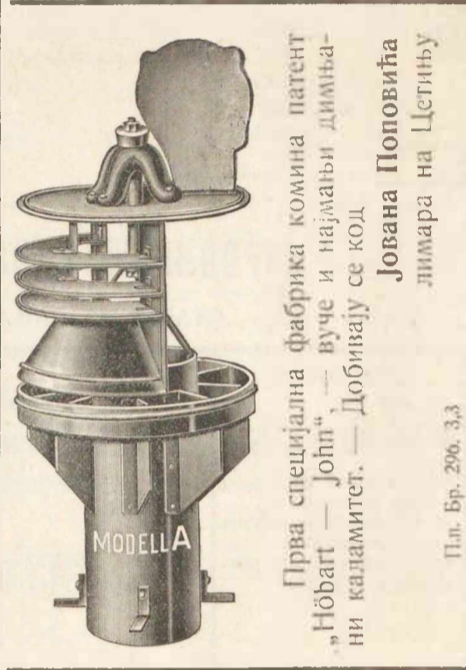
прима на повез и израду КЊИГЕ,

ПРОТОКОЛЕ,
и РЕГИСТРЕ

у платну (по избору), молескину и у кожи.

Нарочита се пажња скреће на овај оглас одборима цркава и управама манастира, јер је ова радионица у стању, да им трајно сачува често скупоцијене свете књиге од пропасти, ако су само сви листови сачувани.

ИЗРАДА БРЗА И СОЛИДНА.
П. п. Број 216. 7.10

Прва специјална фабрика комината патент-Нобарт — John — вуче и најмањи димњаци капацитет. — Добикају се код
Јована Поповића
дизнера на Цетињу
П. п. Бр. 206, 3,3

ANNINGER & CO
TRISTE
(Anninger & Co Trieste)
Via S. Nikolo 10
Велико складиште ловачких и ратних пушака. —
Оригиналих Gasser-ових револвера израђених код фабрике Leopold Gasser у Бечу, најновијих америчких револвера и аутоматичних пиштоља, сваке врсти. Нови илустровани ценовник, шаљемо на захтјев и бавава ифранко.
п. п. Бр. 395. 15—20.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом нагле смрти и погребана нашег незаборављеног брата и рођака

† Јована Ћетковића

(из Бјелица — Црне Горе)

који у 23-ој години младога живота преко си немилу смрт, у пркос и на тугу његових жалосних родитеља, браће и стрица у далекој туђини од миле наше Црне Горе, т. ј. у Аргентинској Републици: И тако овим путем дужни смо благодарити нашим познаницима, пријатељима и браћи Црногорцима, који присуствоваше спроводу и покојника одпратише до вјечне куће, и нама утјеха пружеше.

Особита хвала г. Мићу Ћетковићу, који спреми свога сина Чедомила, Јока Милошевића и Јова Марковића, да га заступе при сдроводу.

Тakoђе незаборавна хвала г. г. Драгу Кривокапићу, Ђуру Б. Пејовићу, Стевану Маконићу, Стевану В. Вујошевићу, Милутину Вујошевићу, Андрији Поповићу, Јошу Поповићу, Николи М. Пејовићу, Душану Драшковићу, Ђуру Кривокапићу, Николи П. Вушуровићу, Васу Ћетковићу, Благоју Поповићу, Петру Поповићу, Јовану Поповићу, Шакоје Милићу, Шалети Абрамовићу, Радоју Поповићу, Видаку Абрамовићу, Марку Мчваљевићу, Филу Вукотићу, Мићу Вушуровићу, Бошћу Вушуровићу, Николи Мрваљевићу, Крсту Абрамовићу, Милу Марковићу, Нико-

ли Правлиловићу, Стефану Пејовићу и Јовану Поповићу.

Свима још једном наша топла усрдна хвала, који су нас овом тужном пригодом на особити начин задужили.

У Буенос Аиресу, дне 9. фебруара 1908.
Ожалошћени: стриц Пајо, брат Саво,
за себе и родбину. Р. 202, Бр. 344, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Неописано поражени и на свагда осирошени смрћу нашег нигда заборављеног сина, синовца и брата

† Бошка Ђурановића

који у 38 години свога живота у Јужној Америци у Јоханесбургу у Трансвалу последи четвородневног боловања на дан 29. маја прошле године испусти своју душу и наде и уздања на свагда лиши нас и сву му родбину.

Поводом његове смрти, а под притиском великог јада и жалости изјављујемо доживотну благодарност његовоме другу г-ну Петру Минеру, рускоме пољаку, који се у долици код њега налазио и Црногорце у дотичним мјестима о његовој смрти телеграфично извјестио.

Остајемо вјечито благодарни браћи Црногорцима и Бокељима: г. г. Илији и Јову Миловићима, Бокељима; Раку Јовановићу, Ристу Лекићу, Перу Ђуровићу, и Милу Никићу, Црмичанима; Благоју Стевановићу, Милу Иванишевићу, Радовану и Новоку Вицери, Јанку Вујадновићу, Ђуру Велимировићу, Николи Николићу, Милутину Перуновићу, Катунјанима; Андрији Бојовићу, Васојевићу; Јовану Бабићу, Бањанину; Косту Грбићу Новјанину; Мирку Банашевићу, Пиперу и Јовану Маркову Стојановићу, Бјелопавлићу, који на глас о његовој смрти, похиташе, те покојника братски ожалише, до вјечне куће испратише и његовим родитељима и браћи тужни глас упутише, који нам последи године у руке стиже. Вјечиту благодарност дугујемо Јовану Маркову Стојановићу, који нас је поново о његовој смрти извјестио.

Братска, пријатељска и вјечита благодарност: Мартинићима, Брајовићима, Данилограђанима, Пажићанима, Главичанима, Срећанима, Кујављанима, Горичанима, Црнцима, Стијењанима, Равнолажанима, Лопачанима, Вельсбрџанима, Грљанима, Новосељанима, Лужанима и Спужанима, који на глас о смрти нашега Бошка на 29. јуна т. г., на челу војничких и грађанских старјешина у великом броју похиташе, те по нашем обичају покојника братски и искрено ожалише и његовим тужним родитељима и родбини неизлечиве болове знатно ублажише.

Свијема, који нам у овој превеликој нашој жалости, телеграфски или писмено саучешћа изјавише остајемо вјечито благодарни.

Још једном нека је свагдашња хвала и благодарност свакоме, ко нам је у овој тужној прилици ма којим путем своја саучешћа указао.

Спуж, 6. јула, 1908. год.
У име родбине Ђурановића. Ожалошћени: отац Јовица, мајка Пекна, стриц Шутан, брат, потпоручик Машан, стрица Марија, сестре: Милица, Марица и Рака.
Р. 322, Бр. 345, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

У понеђелник 14. текућег мјесеца после осмо-дневног боловања преселио се у вјечност

† Јоко Думов Ђуковић

у 68 години свога живота, сматрамо за дужност изјавити и овим путем нашу вјечиту благодарност свијема онијема, који нам у овој жалости помогаше да лакше носимо тешки ударац свирјене смрти.

Особита хвала нашој браћи Глуходољанима, који онако братски ожалише и за вријеме боловања походише нашег покојника.

Хвала браћи и пријатељима: Лимјанима и Сотонићима, који на дан пок. погребна 15. ов. мј. нашега покојника оплакаше и до вјечне куће допратише.

Хвала г. свештенику Јовану Гвозденовићу, који је покојника по православном обреду опојао и до вјечне куће допратио. Срдачна хвала г. Илији П. Гвозденовићу, који се дирљивим говором опростио са покојником.

Глухи-До, 16. јула 1908. год.
Ожалошћени: супруга, Стане, унуци од синовца: Крсто, Мурко, Иво, и Ђуро — Ђуковићи.
Р. 137, Бр. 340, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Дубоко увивијелени и осирошени смрћу нашег никада непрежаленог мужа, односно оца, брата и стрица командира

† Пуеја Самарџића

који 22. јуна ове године у 63-ој години свога живота испусти своју племениту душу.

Сматрамо пак за своју особиту дужност, да овим путем изјавимо највишу благодарност, свима онијема, који нам било писмено, или лично учествоваше у нашој големој жалости и тијем ублажише тугу за нашим вријем покојником.

Понаособ хвала министру Војном г. бригадиру Митру Мартиновићу, на телеграфском саучешћу, команданту Вучедолске бригаде г. командир Милутину Николићу, који се је са дирљивим говором са покојником опростио.

Официрима стојеће војске, господи: кап. Ђоку Перовићу, потпоручницима: Крсту Ковачевићу, Спасоју Драшковићу, Марку Самарџићу, Ђоку Гардашевићу, Николи Вујачићу, Шћепану Ковачевићу, Илији Дамјановићу и Благоги Мартиновићу, који се је са дирљивим говором, над покојниковим гробом опростио.

Такође хвала г. командир Сави Ковачевићу, г. кап. Петру Ковачевићу са Граховљанима, г. ком. Марку Ђ. Радовићу, г. кап. Јефту Баћовићу са бањанима.

Г. подкомандир Периши Томановићу, г. Данилу Перовићу, бар. Анту Вучуровићу, г. Драгу Кривокапићу са Никшићанима.

Хвала свештеницима г. г. Луки и Саву Мрваљевићима.

Особита хвала батаљону Рудничко-Треначком, које на глас о смрти, надлежног командира похиташе, и велику жалост с нама подијелише.

Рудине, 29. јуна 1908. год.
Ожалошћени: супруга Јована, синови: Митар, Бошко, брат Симо, синови: Марко, Анто, Илија, са осталим родбином.
Р. 210, Бр. 326, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

До дна душе потресени и увивијелени смрћу нашег нигда незаборављеног сина, брата, синовца и рођака

† Марка Ф. Ђурашковића
племенског капетана

који се после дугог и тешког боловања, дана 6. јула ове године, у најлепшем добу своје младости — 33 год. свога живота, пресели у вјечност.

Сматрамо за своју најсветију дужност изјавити најоданију и вјечиту благодарност Њ. Њ. Кр. Височанству Књазу Господару и Књагињи Владарки; Њ. Кр. Височанству Књазу Престолонашљеднику Данилу, Њ. Њ. Височанству Књазу Мирку и Књагињи Наталији, који нам својим утјешним брзојавним саучешћем преголему тугу ублажише.

Наша срдачна хвала г. г. свештеницима: Марку Мартиновићу, Ђуру Вучковићу и Јовану Вујановићу, који над покојником онјело извршише, као и г. учитељу Стојовићу са ђацима, који спровод увеличаше.

Вјечита благодарност и хвала свему поштованом грађанству вароши Улицња и капетаније обојег пола, без разлике вјере; свему чиновништву и мноштву стране госпде, који присуствоваше погребу, увеличаше тужни спровод и до вјечне куће незаборављеног покојника испратише.

Обавезни смо овим путем изјавити нашу топли благодарност свој г. г. лекарима, који за све вријеме покојниковог боловања не пожалише труда, да га отргну из чељусти смрти, а понаособ г. г. Цамањи и Лемени.

Доживотна хвала г. оф. Сретену Туковићу и г. Николи Љумовићу, који се дирљивим говорима са покојником опростише.

Хвала свој нашој браћи и пријатељима, који поражени тужном вијешћу, не пожалише труда из далека доћи, да покојника онако брачки и пријатељски ожале и до вјечне куће испрате.

Особита хвала госпођи Д-ра Лемени, фамилијама: барј. Н. Укмановића и А. Чилингири на положеним вијенцима, са којима покојника окитише.

Такође доживотна благодарност многобројној господи из унутрашности и са стране, који нам било брзојавно, било писмено изјавише своја саучешћа, у овој нашој великој жалости.

Поново свима и свакоме вјечита хвала, који ма којим путем узеше учешћа у овој нашој превеликој жалости, и тиме нам у велику тугу ублажише.

Улицњ, 13. јула 1908.
У име ожалошћене породице: кап. Филип Ђурашковић.
Р. 310, Бр. 335, 1,1